

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vladimíra Fučíka a soudců JUDr. Pavla Vlacha a JUDr. Kláry Bernardové, v právní věci žalobce: **PaedDr. M. N.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupeného JUDr. Milanem Klímou, advokátem, se sídlem Praha 10, Sámova 220/4, proti žalované: **PhDr. P. N.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupené advokátem Mgr. Janem Štimákem, se sídlem Praha 6, Kolátorova 1622/10, o vypořádání společného jmění manželů, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 19. července 2017, č.j. 23 C 94/2013 – 458,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku o věci samé I mění tak, že do majetku žalobce se příkazuje ještě vklad na účtu č. xxx/0800 ve výši 54 417,30 Kč vedeném u České spořitelny, a.s., ve výroku III se mění tak, že částka na úplné vyrovnání podílů činí 2 738 521,70 Kč a žalovaná je povinna ji zaplatit žalobci ve splátkách ve výši 700 000 Kč splatné do 6 měsíců od právní moci tohoto rozsudku, 700 000 Kč splatné do 12 měsíců od právní moci rozsudku, 700 000 Kč splatné do 18 měsíců od právní moci rozsudku a 638 521,70 Kč do 24 měsíců od právní moci rozsudku a jinak se ve výrocích o věci samé I až III potvrzuje.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na nákladu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. V záhlaví značeným rozsudkem soud prvního stupně vypořádal společné jmění účastníků, kteří jsou bývalými manžely (dále jen SJM). Jejich manželství bylo uzavřeno dne 24.7.1998 a z jejich soužití se narodily dne xxx dvě dosud nezletilé děti, a to M. N. a J. N., kteří byli rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 14 Nc 382/2011 pro dobu do a po rozvodu manželství jejich rodičů svěřeny do péče matky, zde žalované. Manželství účastníků bylo pak rozvedeno rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 15.7.2011, sp. zn. 10 C

107/2011, který nabyl právní moci dne 14.9.2011. Tímto dnem zaniklo i SJM účastníků (§ 149 odst. 1 obč. zák.). Vypořádání SJM, zaniklého před 1.1.2014, se podle § 3028 odst. 2 o.z. řídí obč. zák. č. 40/1964 Sb. ve znění k 31.12.2013 (viz rozsudek NS ČR sp. zn. 22 Cdo 3779/2014) a soud prvního stupně je provedl k návrhu žalovaného, protože se účastníci na jeho vypořádání nedohodli (§ 150 odst. 3 obč. zák.).

2. Učinil tak způsobem, že v bodě I rozsudku z věcí, které měli účastníci v SJM přikázal do výlučného vlastnictví žalované: 1/ dům, objekt bydlení (rodinný dům) č.p. xxx, který je součástí pozemku parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx zastavěná plocha a nádvoří a pozemek parc. č. xxx ostatní plocha, jiná plocha v katastrálním území xxx, obci xxx, vedené Katastrálním úřadem pro xxx, Katastrální pracoviště xxx na listu vlastnictví č. xxx (dále jen nemovitosti) podle znaleckého posudku znalce Ing. arch. Jana Havlíčka oceněné dne 2.11.2015 částkou 10 500 000 Kč, 2/ zaměstnanecké podílové listy společnosti RxxxH – xxx, xxx v ceně podle znaleckého posudku znalce Ing. Jiřího Kudra ze dne 6.1.2017 ve výši ke dni právní moci výroku o rozvodu manželství 41 638,15 Kč, 3/ odkupné z pojistné smlouvy č. xxx – Kapitálové životní pojištění Horizont vedené u Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group ve výši 58 509 Kč. Celkem tedy věci a hodnoty za 10 600 148 Kč.
3. Z věcí, které měli účastníci v SJM přikázal do výlučného vlastnictví žalobce vklad na osobním účtu č. xxx vedeném u České spořitelny, a.s. ve výši 3 043,30 Kč
4. V bodě II soud prvního stupně rozhodl, že žalovaná převezme k zaplacení dluh z úvěrové smlouvy č. xxx uzavřené dne 13.7.2010 vedené u Reiffeienbank, a.s. ve výši ke 14.9.2011 – 3 965 644 Kč; V bodě III rozsudku soudu soud prvního stupně zavázal žalovanou zaplatit žalobci na úplné vyrovnání podílů částku 2 800 937 Kč v tam uvedených splátkách tak, aby celá částka byla zaplacená do dvou let od právní moci rozsudku. Konečně v bodě IV. účastníkům nepřiznal náhradu nákladů řízení.
5. Podle odůvodnění soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že účastníci nabyli kupní smlouvou ze dne 15.11.2010 do SJM nemovitosti za kupní cenu ve výši 9 600 000 Kč. Kupní cena byla vypořádána tak, že částku 5 312 000 Kč účastníci složili před podpisem kupní smlouvy do depozitní úschovy realitního zprostředkovatele a 4 000 000 Kč měli uhradit prostřednictvím hypotečního úvěru. Částka 280 000 Kč byla odměna realitní kanceláři podle smlouvy, kterou s ní účastníci uzavřeli. Dále bylo prokázáno, že dne 15.12.2010 uzavřeli účastníci jako prodávající s Ing. T. J. a Ing. M. J. jako kupujícími smlouvu o převodu vlastnictví tam popsané bytové jednotky na adr. xxx, kterou účastníci koupili 12.4.1999 a prodali za cenu 2 905 000 Kč. Podle znaleckého posudku znalce Ing. arch. Jana Havlíčka byla v místě a čase obvyklá cena nemovitostí ve stavu ke dni právní moci výroku o rozvodu manželství účastníků 10 500 000 Kč. Tato cena respektovala růst cen nemovitostí za předchozí rok, posudek byl vypracován m.j. po shlednutí nemovitostí. V posudku znalec nezohlednil kuchyňskou linku a kuchyňské spotřebiče, které lze demontovat a odnést, takže nejsou součástí nemovitostí. Z tohoto posudku doplněného výsledkem znalce vyšel i soud prvního stupně. Naopak stranou ponechal znalecký posudek znalce Josefa Novotného z 26.10.2015, který nemovitosti ocenil částkou 7 250 000 Kč. Tento znalec nemovitosti odhadl ještě dříve, a to v listopadu 2014, v ceně nebyl rozdíl, protože sice ceny nemovitostí mírně stouply, ale na druhé straně dům č.p. xxx vykazoval ke dni právní moci výroku o rozvodu manželství závady cenu snižující (do střechy při přívalových deštích zatékalo a vzlínající zemní vlhkost). Navíc se ukázalo, že tento znalec neměl k dispozici smlouvu o koupi nemovitostí a nevěděl, kdy je účastníci koupili. Při své činnosti byl informován jen žalovanou prostřednictvím jejího právního poradce, nemovitosti ani neshlédl. Znalec zjistil, že v blízkém okolí jsou na prodej obdobné nemovitosti, jejichž fotografický snímek si našel na internetu asi za 7 milionů Kč. Proto u

předmětných nemovitostí stanovil cenu obdobnou. Z uvedených důvodů soud prvního stupně vyšel v tomto sporu z ceny položky nemovitosti 10 500 000 Kč. Také cena podílových listů společnosti RxxxH – xxx ke dni právní moci výroku o rozvodu manželství byla stanovena znaleckým posudkem Ing. Jiřího Kudra ze dne 6.1.2017. Podílové listy byly oceněny po zaokrouhlení částkou 41 639 Kč. Dále byla do výlučného vlastnictví žalované zařazena položka – odkupné z pojistné smlouvy č. xxx – Kapitálové životní pojištění Horizont vedené u Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group ve výši 58 509 Kč. Do výlučného vlastnictví žalobce byla přikázána položka vklad na osobním účtu č. xxx vedený u České spořitelny, a.s. ve výši 3 043,30 Kč. Soud prvního stupně vyšel dále ze zjištění, že za účelem financování koupě nemovitostí účastníci uzavřeli dne 13.7.2010 s Reiffeisenbank, a.s. úvěrovou smlouvu č. xxx, podle které se banka navázala poskytnout účastníkům peněžní prostředky formou hypotečního úvěru do výše celkového limitu 4 000 000 Kč, kdy úvěr může být čerpán do 15.6.2020 jen za účelem koupě nemovitostí a účastníci se zavázali vrátit bance půjčené peníze s příslušenstvím. Zůstatek hypotečního úvěru činil ke dni právní moci výroku o rozvodu manželství částku 3 965 644 Kč. S touto částkou soud prvního stupně pro účely vypořádání SJM počítal. V odůvodnění rozsudku na str. 4 třetí odst. zdola soud prvního stupně uvedl další položku k vypořádání, se kterou ale opomněl počítat při vypořádání SJM. Šlo o zůstatek na účtu žalovaného č. xxx vedeného u České spořitelny, a.s., který činil ke 14.9.2011 částku 54 417 Kč. Podle shodného tvrzení účastníků (§ 120 odst. 4 o.s.ř.) vzal soud prvního stupně za zjištěno, že žalovaná obdržela darem od jejích rodičů v 10.2008 částku 500 000 Kč, což potvrdili svědeckou výpovědí rodiče žalované a její xxx Mgr. J. Š., a měla úspory, s nimiž vstupovala do manželství se žalobcem ve výši 600 000 Kč, tedy jde celkem o částku 1 100 000 Kč, kterou žalovaná vnesla do SJM, když částkou 600 000 Kč byla částečně pokryta cena bytové jednotky.

6. Žalovaná uzavřela dne 25.10.2010 smlouvu o půjčce částky 812 000 Kč s Ing. P. T., protože potřebovala koupit nemovitosti. Částka byla žalované předána ve čtyřech splátkách, dne 25.10.2010 částka 200 000 Kč, 3.11.2010 suma 200 000 Kč, dne 9.11.2010 částka 200.000 Kč a 5.1.2011, tedy již po koupi nemovitostí, částka 200.000 Kč. Úvěr byl s úrokem 6,75 % a byl jistěn směnkou splatnou 31.12.2016. Věřitel uvedl, že žalobce nezná. Další půjčky žalované na její žádost v roce 2011 poskytly bez potvrzení kamarádky JUDr. P. S. 180 000 Kč na 10 let, R. K. 170 000 Kč a H. H. částku 120 000 Kč. Tyto osoby žalobce buď neznaly, nebo jej viděly jen jednou, apod. Se žalobcem o těchto půjčkách nehovořily. Dalších 180 000 Kč půjčil žalované její bratr Mgr. J. Š. Soud prvního stupně o těchto půjčkách dovodil, že nepatří do SJM, ale jde o závazky žalované, protože se žalovaná zavázala v roce 2011, žalobce s nimi nesouhlasil, protože o nich zřejmě ani nevěděl. Svou výší a podmínkami půjčky převyšovaly míru přiměřenou aktuálním majetkovým poměrům účastníků, když nedlouho před tím museli složit kupní cenu nemovitostí.
7. Po těchto skutkových zjištěních soud prvního stupně uzavřel, že celková hodnota majetku v SJM činí 10 667 518 Kč, výše dluhů, případně pohledávek účastníků vůči SJM činí 5 601 874 Kč (správně ale 5 065 644 Kč).
8. Konečně soud prvního stupně nepřisvědčil žalované, že je na místě vypořádat SJM účastníků tak, že by jejich podíly nebyly stejné tedy jinak, než je upraveno v ust. § 149 odst. 2 věty první, podle které zanikne-li SJM, provede se vypořádání, při němž se vychází z toho, že podíly obou manželů na majetku patřícím do jejich SJM jsou stejné. Odklon od této zásady je postupem výjimečným a lze jej užít jen v případě zjevné nerovnoměrnosti. Jestliže ale druhému z manželů, zde žalobci, nelze vytýkat nedostatek péče o rodinu a – v mezích jeho možností - o společný majetek, je rozhodnutí o disparitě podílů naprosto výjimečné a musí být odůvodněno mimořádnými okolnostmi tohoto případu, které zde soud prvního stupně nespatořoval.

Disparita podílů při vypořádání SJM by přicházela v úvahu tehdy, když by žalovaný své povinnosti týkající se rodiny a společného majetku bez důvodu přijatelného z hlediska dobrých mravů zanedbával, což se v této věci nedělo. Důvod pro nesymetrické vypořádání SJM nemůže spočívat v tom, že žalobce jako xxx, později jako xxx, byl hůře placen (státem), než žalovaná. Proto bylo SJM účastníků vypořádáno tak, jak je výše uvedeno.

9. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolání žalovaná, zprvu blanketní, později je rozvedla a odůvodnila. Soudu prvního stupně vytkla nepřezkoumatelnost, protože není zřejmé, jak soud prvního stupně stanovil čistou hodnotu SJM. Měl by odpovídat rozdílu částek 10 667 518 a 5 601 784 a správně by měl činit 5 065 644 Kč. Z rozsudku není ani patrné, jak soud prvního stupně stanovil částku na vyrovnání podílů uvedenou ve výroku III napadeného rozsudku. Nebyla vyčíslena výše vypořádacích podílů účastníků, v níž by se projevila hodnota majetku a závazků, které podle napadeného rozsudku mají připadnout každému účastníkovi. Není tak patrné, jak soud prvního stupně došel k částce 2 800 937 Kč na vyrovnání podílů účastníků. Soud prvního stupně podle odvolatelky dále pochybil, když neprovedl důkazy, jež navrhla. Tak se stalo, že nezjistil správně, jak fungovala domácnost účastníků, především po ekonomické stránce. Soud prvního stupně vůbec nezajímalo, zda žalovaná, která pečuje o dvě dospívající děti, bude schopna převzít k zaplacení pasiva SJM a žalobci uhradit částku na vyrovnání podílů. Žalovaná pokládá toto vypořádání za likvidační a nemravné, protože povede k prodeji nemovitostí a ztrátě rodinného zázemí pro nezl. děti účastníků. Soud prvního stupně nesprávně zjistil okolnosti, za nichž byla uzavírána půjčka na úhradu části kupní ceny nemovitostí Ing. P. T. a další půjčky ve výši celkem 800 000 Kč. Půjčka, kromě poslední splátky byla před podpisem smlouvy o koupi nemovitostí. Většina ostatních půjček byla vzata na počátku roku 2011 před rekonstrukcí nemovitostí. Žalobce o těchto půjčkách věděl, když se e mailem ptal žalované, kolik těchto půjček je a žalovaná mu odpověděla. Výnos z těchto půjček žalovaná použila na úhradu kupní ceny nemovitostí a na jejich rekonstrukci a úhradu běžných nákladů domácnosti. Soud prvního stupně měl také zadat revizní znalecký posudek na stanovení ceny nemovitostí. Tak by byly odstraněny rozpory mezi jednotlivými znaleckými posudky v této věci provedenými. Žalovaná vstupovala do manželství v roce 1998 se žalobcem s úsporami, které čítaly 600 000 Kč. Při jednání před soudem prvního stupně tuto částku „upřesnila“ na 650 000 Kč a pak ji znovu „upřesnila“ na 655 725 Kč, částku 600 000 Kč jako její vnos do SJM přitom žalovaná uznala, částky přesahující 600 000 Kč nijak nedoložila, a proto odvolací soud jako se vnosem z odděleného majetku žalované uvažoval nadále s částkou 600 000 Kč. Vnos žalované do SJM byl správně 1 100 000 Kč (500 000 + 600 000 Kč), jak počítal soud prvního stupně. Žalovaná trvá v zájmu nezl. dětí, o které se stará a bude starat, na disparitě podílů účastníků. Žalovaná měla za trvání manželství vyšší příjmy než žalobce a více pečovala o děti, než žalobce. Soud prvního stupně konečně podle odvolatelky nesprávně posoudil režim půjček, jak od Ing. T., tak i od jejích přátel a známých, když je nepovažoval za součást SJM účastníků. Ze spisu však vyplývá, že žalobce o půjčkách věděl. Žalovaná jejich výnos použila k zakoupení a rekonstrukci nemovitostí a jejich výše nepřesahovala míru přiměřenou majetkovým poměrům účastníků. Takto půjčkami získané peněžní prostředky byly součástí SJM účastníků. Pokud je soud prvního stupně za takové nepovažoval, měl je pokládat za vnosi žalované do SJM. Proto žalovaná navrhla buď zrušení rozsudku soudu prvního stupně a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení, nebo aby odvolací soud doplnil dokazování podle návrhu žalované a pak napadený rozsudek změnil v prospěch žalované tak, jak je patrné z jejího odvolání.
10. Žalobce vyvracel důvody odvolání. Připustil, že v rozsudku na str. 10 je početní, písařská chyba, když místo nesprávné číslce 5 601 874 Kč (10 667 518 – 5 065 644) má být správně uvedeno 5 065 644 Kč (3 965 644 + 1 100 000). Jde o chybu v odvolacím řízení opravitelnou. Žalobce považuje napadený rozsudek pro žalovanou za výhodný, sám od počátku požadoval

na vypořádání SJM jen 2 800 000 Kč. Tu mu byla žalovaná zavázána zaplatit, a proto se proti tomuto rozsudku neodvolal. Soud prvního stupně také správně posoudil tzv. půjčky a správně odmítl požadavek žalované na asymetrické rozdělení a vypořádání SJM, pro které zde není důvod. Žalobce se o děti staral, chodil pro rodinu na nákupy, jezdil s dětmi na dovolenou, pracoval jako xxx, později jako xxx. Soud prvního stupně správně nevycházel ze znaleckého posudku znalce Novotného, který nemovitosti neviděl a vycházel jen z údajů od známého žalované, který jí dělal právního poradce. Žalovaná v průběhu doby žalobci znemožnila bydlet v domku účastníků, když vyměnila vložku v zámku jeho vstupních dveří a žalobce byl odkázán na ubytovnu. Proto žalobce navrhl potvrdit rozsudek soudu prvního stupně.

11. Po zjištění, že žalovaná uplatnila odvolací důvody podle § 205 odst. 2 písm. d/, e/ a g/ o.s.ř. přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§§ 212, 212a odst. 1 a 5 o.s.ř.), a poté dospěl k následujícím závěrům:
12. V této věci jde o vypořádání SJM zaniklého před 1.1.2014, které se řídí podle rozsudku NS ČR sp. zn. 28 Cdo 2593/2008 stejným právním režimem jako jeho zánik, tedy obč. zák., jak správně dovodil soud prvního stupně.
13. V řízení o vypořádání SJM může soud vypořádat jen ten majetek či hodnoty tvořící SJM, které účastníci řízení navrhli k vypořádání soudním rozhodnutím do tří let od jeho zániku. Je nepřipustné uplatnění společné pohledávky v režimu bezpodílového spoluvlastnictví manželů, pokud nebyla uplatněna v tříleté zákonné lhůtě podle § 150 odst. 4 obč. zák. (viz usnesení NS ČR sp. zn. 22 Cdo 2881/2008, rozsudek NS ČR sp. zn. 22 Cdo 1112/2006). V této věci nabytí právní moci výrok o rozvodu manželství účastníků dne 14.9.2011 a tříletá lhůta k uplatnění nároku na vypořádání SJM uplynula dne 14.9.2014. Žaloba v této věci došla do podatelny soudu prvního stupně (§ 82 odst. 1 o.s.ř.), a toto řízení tak bylo zahájeno, dne 4.3.2013. O půjčkách v ní není zmínka. Žalovaná na žalobu reagovala vyjádřením z 19.8.2013 došlým soudu prvního stupně dne 21.8.2013. Další vyjádření žalované je z 25.11.2014 a soudu prvního stupně došlo 26.11.2014, tedy po uplynutí tří let od právní moci výroku o rozvodu manželství účastníků. Navrhnout k vypořádání závazky tedy žalovaná mohla jen v jejím vyjádření došlém soudu prvního stupně dne 21.8.2013. V tomto podání žalovaná uvedla, že „V souvislosti s pořízením rodinného domu je neuhrazená výše půjčky ve výši 812 000 Kč a neuhrazená výše úroků z půjček ve výši 400 000,- Kč. V souvislosti s opravou rodinného domu a koupí věcí movitých, které tvoří součást rodinného domu, byla přijata půjčka ve výši 800 000 Kč, která nebyla ke dni zániku manželství uhrazena a není uhrazena ani k dnešnímu dni“. Žalovaná učinila nesporným tvrzení žalobce, že do manželství vstupovala s úsporami 600 000 Kč, které použila na zaplacení kupní ceny bytu v xxx ul. a darem od rodičů obdržela dne 17.8.2008 částku 500 000 Kč, kterou použila na zakoupení nemovitostí. Pokud jde o půjčky, jednalo se o půjčku 812 000 Kč od Ing. P. T. a v případě půjčky 800 000 Kč, šlo asi o půjčky od známých žalované, když ale součet půjčených částek není 800 000 Kč, jak uváděla žalovaná, ale jen 650 000 Kč. Aby mohl soud zařadit do vypořádání SJM pohledávky vůči účastníkům z půjček, je třeba, aby tyto pohledávky účastníci, některý z nich, výslovně a nezaměnitelně učinili předmětem vypořádání v tříleté hmotněprávní, prekluzivní lhůtě uvedené v ust. § 150 odst. 4 věty první obč. zák. To se však zde nestalo, když chybí označení účastníků smluv i podmínek, za nichž byly uzavírány, není doloženo předání a převzetí půjčených částek, třebaže smlouva o půjčce má reálnou (nikoliv jen konsenzuální) povahu. Vznik půjčky předpokládá nejen dohodu stran, ale také skutečné odevzdání předmětu půjčky dlužníkovi, což se zde mělo dít podle ústní dohody a bez potvrzení, peníze nebyly uloženy na účtech v bance. Vypořádání SJM se tedy peněžních prostředků z těchto smluv netýká. Na tom nic nemění zpráva zaslaná elektronickou poštou 11.11.2010 žalovanou žalobci. I zde chybí počet smluv a výše půjčených

částek. Půjčky, z nichž byly financovány opravy domu, zatěžují jen žalovanou, protože žalobce s nimi nesouhlasil, nevěděl o nich a svým rozsahem přesahovaly míru přiměřenou aktuálním poměrům účastníků. Odvolací soud v tomto bodě souhlasí se soudem prvního stupně a na jeho rozsudek odkazuje.

14. Ve výroku rozsudku, na rozdíl od jeho odůvodnění (str. 4 rozsudku), není zmíněna položka - vklad na účtu č. xxx u České spořitelny, a.s. ve výši ke dni právní moci výroku o rozvodu účastníků 54 417,30 Kč. Šlo o vkladní knížku v držení žalobce.
15. Pokud jde o cenu nemovitostí ve výši 10 500 000 Kč, při jejím stanovení pro účely vypořádání SJM účastníků, vyšel odvolací soud správně, jak stanovil již soud prvního stupně, ze znaleckého posudku znalce Ing. arch. Jana Havlíčka, který vzal v úvahu cenu v době vypořádání, ale jejich stav v době zániku tohoto spoluvlastnictví. Znalec na místě byl, nemovitosti na rozdíl od znalce Josefa Novotného, shlédl. V ostatním odvolací soud odkazuje na rozsudek soudu prvního stupně, cenu této položky pokládá odvolací soud za správně stanovenou. Odvolací soud považuje za správnou odvolací námitku žalované, že v přezkoumávaném rozsudku je v odůvodnění chyba v počtech a že z něj zcela jasně vypořádání SJM nevyplývá. Nicméně odvolací soud je toho názoru, že tento nedostatek je možné v odvolacím řízení napravit a výpočet provést, což učinil.
16. Rozsudek soudu prvního stupně byl změněn ve výroku I (§ 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.) tak, že do majetku žalobce byl ještě přikázán vklad na účtu xxx ve výši 54 417,30 Kč.
Jde o vklad na vkladní knížce v držení žalobce. Dále byla změněna ve výroku III částka na úplné vyrovnání podílů tak, že činí 2 738 521,70 Kč a této částce bylo třeba přizpůsobit výši splátek a jinak byl napadený rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích I až III podle § 219 o.s.ř. potvrzen.
17. Účastníci uzavřeli dne 24.10.2014 smlouvu o hypotečním úvěru č. xxx s Reiffeisenbank, a.s. na částku 4 000 000 Kč. Úvěr byl schválen 1.7.2010 a čerpán 25.11.2010 částkou 4 000 000 Kč, která byla poukázána na jiný účet. Do 15.6.2020 je úvěr ve fázi čerpání a žalovaná jako hlavní žadatelka zatím nehradí anuitní splátky. Jde podle sdělení banky ze dne 24.10.2014 o variabilní úvěr s proměnným splácením a zůstatek na účtu byl ke 14.9.2011 ve výši 3 965 644 Kč. S ohledem na typ produktu se však tato částka může měnit, pokud bude klient čerpat úvěr. To je patrné z přípisu banky ze 7.5.2018.
18. Odvolací soud vypořádal SJM účastníků takto: Do výlučného vlastnictví žalobce přikázal nemovitosti s hodnotou 10 500 000 Kč, od nichž odečetl vnos žalované do SJM ve výši 1 100 000 Kč, výsledek je 9 400 000 Kč. Dále jí přikázal do vlastnictví peněžní částku odpovídající ceně akcií ve výši ke dni právní moci výroku o rozvodu 41 639,15 Kč a odkupné ve výši 58 509 Kč, tedy celkem věci a hodnoty za 9 500 148,10 Kč. Od této částky je třeba odečíst vyčerpanou částku variabilní hypotéky k 14.9.2011, jež činila 3 965 644 Kč. Rozdíl posledních dvou částek je 5 534 504,10 Kč. Žalobci byly přikázány do vlastnictví vklad vedený na účtu České spořitelny č. xxx ve výši 3 043,30 Kč a vklad na účtu č. xxx vedený toutéž bankou ve výši 54 417,30 Kč. Celkem tedy připadá na žalobce částka 57 460,60 Kč. Součet částek připadajících na žalovanou – 5 534 504,10 Kč a na žalobce – 57 460,60 Kč je 5 591 964,70 Kč. Tuto sumu je třeba dělit dvěma a výsledek je **2 795 982,30 Kč**, což je hodnota vypořádacího podílu. Od této částky je třeba odečíst 57 460,60 Kč a výsledek je 2 738 521,70 Kč. To je částka, kterou žalovaná zaplatí žalobci, Po jejím zaplacení žalobci zbude $(2\,738\,521,70 + 57\,460,60) = 2\,795\,982,30$ Kč a žalované 5 534 504,10 Kč. Z toho zaplatí 2 738 521,70 Kč a zbude jí **2 795 892,30 Kč**. Po odečtení vnosu žalované a sečtení hodnoty položek akcie a odkupné vychází částka 9 500 148,10 Kč. K ní je třeba přičíst žalobcovu

částku 57 460,60 Kč. Výsledek je 9 557 608,70 Kč a odečíst zůstatek hypotečního úvěru ve výši 3 965 644 Kč. Výsledek je 5 591 964,70 Kč. Po rozdělení dvěma je výsledkem hodnota vypořádacího podílu ve výši **2 795 982,30 Kč**. Výpočet je tedy správný.

19. Odvolací soud také sdílí právní názor soudu prvního stupně, že není na místě se odklonit od zásady, že podíly obou manželů na majetku patřícím do jejich SJM jsou stejné (§ 149 odst. 2 obč. zák.). Důvodem k disparitě vypořádacích podílů mohou být negativní okolnosti v manželství, jakož i princip zásluhovosti, případně další okolnosti. Základní tezí při uplatnění principu zásluhovosti je, že odklon od rovnosti podílů manželů je na místě jen za situace, kdy zvýšené úsilí jednoho z manželů zajistilo nabytí a udržení majetku značné hodnoty. Pokud jeden z manželů řádně pečuje o společnou domácnost, přichází do úvahy disparita podílů jen v případě mimořádných zásluh druhého manžela o nabytí společného majetku. Jestliže druhému z manželů nelze vytýkat nedostatek péče o rodinu a – v mezích jeho možností – o společný majetek, je rozhodnutí o disparitě naprosto výjimečné a musí být odůvodněno mimořádnými okolnostmi daného případu. Jinak je tomu, když jeden z manželů své povinnosti týkající se rodiny a společného majetku bez důvodu přijatelného z hlediska dobrých mravů zanedbával; pak je na místě rozhodnout o disparitě podílů (viz rozsudek NS ČR s. zn. 22 Cdo 1096/2011). O takový případ v souzené věci nejde. Žalobce je xxxem, později pracoval jako xxx, tedy v časově náročnější řídicí a organizační funkci. O děti se staral, oba nezletilí docházeli do školy, kde xxx xxx, s dětmi jezdil na letní tábory. Není vinou žalobce jako xxxe, že měl nižší příjmy, než žalovaná. V jeho případě ani odvolací soud stejně jako před ním soud prvního stupně neshledal žádné mimořádné a zvláštního zřetele hodné okolnosti, které by odůvodňovaly disparitu podílů při vypořádání SJM (žalovaná navrhla 75 : 25 %). Takovými okolnostmi by byl třeba alkoholismus, bezohlednost k rodině, násilnické chování, příživnictví, stav, kdy by žalovaná platila žalobcovy dluhy, apod. (viz s. zn. 22 Cdo 1781/2004).
20. Protože odvolací soud změnil, byť částečně, rozsudek soudu prvního stupně, rozhodl o nákladech tohoto řízení před soudy obou stupňů (§§ 224 odst. 1 a 2, 150 o.s.ř.), na jejichž náhradu účastníkům nepřiznal právo. Takto rozhodl, i když si je vědom, že základním pravidlem rozhodování o nákladech řízení o vypořádání SJM je zásada úspěchu ve věci (§ 142 o.s.ř.). Ten měl žalobce, který navrhl SJM vypořádat tím způsobem, kterým bylo nakonec soudy vypořádáno. Důvody hodnými zvláštního zřetele, pro které je na místě použít pravidlo uvedené v ust. § 150 o.s.ř. a účastníkům navzájem nepřiznat náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů odvolací soud spatřuje v tíživých a složitých ekonomických podmínkách na straně žalované, na něž již ona sama poukazovala, která, chce-li udržet stávající bydlení pro sebe a pro děti účastníků, bude muset vyplatit na úplné vyrovnání podílů žalobci ve výroku tohoto rozsudku uvedenou částku. Tuto situaci ostatně reflektovali oba právní zástupci účastníků, když se vzdali náhrady nákladů odvolacího řízení, resp. je neúčtovali.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je přípustné dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně rozhodujícího v této věci ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek dle § 237 o.s.ř., tedy jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud

nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Praha 20. června 2018

JUDr. Vladimír Fučík v.r.
předseda senátu